ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառաց համար

Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 ½ »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, բաց ի Բոսֆոր Լօքալէն։

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով։

Նամակները կ'ուղղուին
առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
38, Պաալը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս։

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ԲԻԶԱՆԴ ՓԷՋԵԱՆ

„پوزانتیون"
ارمنجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیر مسؤلی
پوزانت کچیان
طبعه و اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده ۳۸ نومرولو
دائره مخصوصه‌ده

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien,
Politique, Financier et Littéraire
Directeur–Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bub Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 123 | ՈՒՐԲԱԹ 1897 ՄԱՐՏ 28/9 ԱՊՐԻԼ | 7 ՋԻԼԴԱՏԻ 1314· 28 ՄԱՐԹ 1313 | Ա· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 123

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 28/9 ԱՊՐԻԼ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ՏԱՐԱԳՐԵԼՈՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՎԸ

Մտորիս կը հրատարակենք ամփոփ տեղեկութիւն մը Տարագրելոց ՅանձնաժողովԻն գործառնութիւններուն վրայ։ Մոյն տեղեկութիւնն նոյն իսկ այն մարմինին անդամներէն քաղուած ըլլալով, պաշտօնական համարատուութեան պէս բան մըն է։ Ճանի մը գիտողութիւններ ինքնին կը ներկայանան երբ կը կարդանք այս ծանօթութիւնը։ Կը յիշուի թէ Յանձնաժողովը Պատրիարքարանի կողմէ կազմուեցաւ այն գաւառացի ազգայիններուն գործերուն զբաղելու համար որք անցեալ տարի աշնան մայրաքաղաքէս զրկուեցան ի Փոքր Ասիա իրենց բնավայրերն, անոնցմէ զատ որք արտասահման ուղեւորած էին նոյն պատուհասմամբ որ եկած էին նոյն պատճառ թէ որ ատենէն գովելի մտածում մ'էր այսպիսի մարդին մը կարգել՝ ուրիշ անգամ չարք մը խմբագրականներու նիւթ ըլլալով, ինքզինքն այն մասին վրայ երկարաբանութեան այլ եւս պէտք չկայ։ Բայց ցաւալի է տեսնել որ միայն 480 ազգայիններու գործերը ցարդ յանձնուեր են այս մարմնին։ երբ յիշենք թէ հազարներով կը համրուէին անոնք որ ամէն գործ առկախ թողլով մեկնեցան, դիւրին է մակարկել թէ շատեր տակաւին տեղեկութիւն չեն ունեցած Յանձնաժողովին պաշտօնավարութեան վրայ, կամ դիւրութիւն չեն գտած անոր դիմելու։ Եթէ լրագիր կարդալու սովորութիւնն Ազգին մէջ տարածուած ըլլար, ցայսօր տգիտութեան հետեւանք չատ մը ՁԱռանիներ տեղի չէին ունենար, և այսպիսի օգտակար ձեռնարկութեանց վրայ չտեսով տեղեկութիւն ծաւալել կարելի կ'ըլլար։ Հարկ անհրաժեշտ է որ Առաջնորդներն և ամէն կարգի գաւառային պաշտօնէութիւնք տեղեկութիւն հասցնեն գիւղերուն խորերը փակուած մնացած ազգայիններուն, ոչք գոյք, պահանջք, ապրանք, ասանդ ունին Պոլսոյ մէջ։

Միւս կողմէ, թէեւ ներկայացեալ գործերուն թուոյն և բաժանումներուն վրայ պէտք եղած տեղեկութիւնք հաղորդուած են այս զեկուցագրով, բայց չըսուիր թէ օրչափ ինչ կարգադրուած լմնցած է։ Անդեմ օր գիտողութիւն ըըլինք թէ՝ մեզ հաղորդուած տեղեկութիւններուն նայելով՝ Յանձնաժողովը պէտք եղածին չափ փութաջանութեամբ չի գործեր, թէեւ իրեն օգնելու համար ոստիկանական այժ ալ կայ, և թէպէտ հաւաքելի գրամին 100ին 20ն յանուն ծախքի Յանձնաժողովին անդամներուն յատկացուած է։ Բանի որ Յանձնաժողովին գործերն երկու-երեք հոգիի վրայ մնացեր են, ի հարկին ուրիշ անդամներ ալ կարգելի պէտք չէ խորչիլ։ Եւ յետոյ, մեզ կ'ըսեն թէ աւելի դրամ երեւան հանելու հետամտութիւն կայ քան թէ գոյք և կարասիք։ Եթէ այսպէս է, պիտ մը կը գործուի։ դի այն գաւառացի ազգայինք հնարակ ունէ միայն գրամի այլ և գոյքի, կարասիքի և ղեկատեղէնի կարօտ վիճակի մէջ կը գտնուին, և այս ուղղութեամբ ինչ որ ձեռք բերուի, իրենց համար չահ մ'է, թէեւ Յանձնաժողովին անդամներուն համար ձանձրութիւն մը սեպուի։

Զեկուցագրին մէջ գոհացուցիչ կէտ մը սա է որ «Յանձնաժողովը տարագրեալ ազգայիններէ ոմանց համար որոց գործերուն կարգադրութիւնն անոնց տէրերուն ներկայութեան անհրաժեշտ պէտք ունի՝ իրենց գործը ըրած է Պոլիս գալու, և թղթատուութիւն ստացած է»։ Աւելի դէպ յառաջ քայլ մ'է ձեռնարկուած գործին կարգադրման ճամբուն մէջ։ Եթէ անձնական պիտանի գործերու համար յիշեալ գաւառացիներուն տեղափոխութիւնն և ճամբորդութիւնն արտօնուին, յառաջիկային յոյսալի է որ կարգ մը անձնական գործեր ինքնին կարգադրուին, և նոյն իսկ հիմակ անդործ մնացողներուն ալ ապրուստի միջոց հայթայթութիւն ըլլալէ զատ որ ներուն ալ ապրուստի միջոց հայթայթութիւն ըլլալէ զատ որ ՅանձնաժողովԻն ուրիչ թողլատուութիւններ եւս յաջողի ձեռք բերել, և յայտ որքան աւելի գործունէութիւն, փութաջանութիւն և յաղողութիւն ցոյց տայ, Յանձնաժողովին ատենապետը, Տէր Ներսէսեան էֆ։, այնքան աւելի պիտի հաստատէ իր արժանիքն և իրաւունքն յառաջիկային Ազգ։ Պատրիարքարանի Գործակատարն անհանգստութիւն, և աւելի կարեւոր յարաբերութեանց համար ալ միշտնորդ ըլլալու։

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Տարագրելոց ՅանձնաժողովՈՒ գործառնութիւնները նկատմամբ . — Տարագրելոց ՅանձնաժողովԸ իր պաշտօնական կազմութենէն, այսինքն՝ 1896 դեկտեմբեր 15էն մինչ այսօր ընդունած է այլեւ այլ գաւառներ տարագրեալ ազգայնոց խնդրոց վերաբերեալ 480ի չափ խնդրագրեր, յետագայ բաշխմամբ։—108 Սեբաստ, 81 Վան, 37 Արաբկիր, 30 Բզի, 30 Բալու, 20 Գայսերի, 15 Տիվրիկ, 11 Խարբերդ, 14 Մուշ, 14 Ակն, 16 Պոլսեհակ ազգայնոց կողմէ, 18 Զմիւռնացի, 10 Պիթլիս, 10 Բաբերդ, 11 Երզնկա, 9 Մալաթիա, 9 Շապին Գարահիսար, 7 Զարսանճագ, 2 Տրապիզոն, 4 Քէմախ, 4 Արմաշ, 2 Թէքիրտաղ, 5 Սղերդ, 1 Կիւրին, 1 Դերձան, 2 Ամասիա, 3 Եզոզատ, 1 Տիարպէքիր, 1 Կէյվէ, 1 Ուրֆա, 1 Պէյրութ։ Գումար 478։

Վերոյիշեալ խնդրոց ներթեայ գործերը Պոլսոյ զանազան չրջանակաց մէջ բաժնուած են հետեւեալ կերպով.— 180 գործ Պոլսոյ այլ եւ այլ կողմեր, 85 Ղալաթիա, 70 Բերա, 15 Սկիւտար, 10 Պէշիքթաշ, 28 Խասգիւղ, 4 Պէյքօզ, 10 Գատըգիւղ, 8 Թէրմանէ, 5 Սամաթիայում, 5 Մագրիփիւղ, 5 Վասփորի մէջ, 10 Բալըմանց Ընկերութեան գործավայրեր, 5 Տէմիրհանէ, 2 Կղզիներ, 10 Ֆէնհանէ, 26 Պոլսոյ ամէն չրջանակներու մէջ Պէյլիկի հացագործներու գործեր համրնդիմներ։ Գումար 478։

Ծանօթութիւն.— Ա. Տարագրելոց Յանձնաժողովը վերոնշանակեալ խընդիրներէն դուրս կը գրավի նաեւ շատ մը պատահական խնդիրներով, եւ ասիկա կը գրգռացած է։ Ցարդ ստիկանութեան պահեստից կեդրոնավայրերէն, ինչպէս և մաքսատուներէ, Թրանվայի կայարաններէ և Բարափանց Ընկերութեան գործավայրերէ, են։ Տարագրեալ ազգայնոցմէ մանաւանդ անձանց համար որոց գործոց կարգադրութիւնը նոցա ներկայութեան անհրաժեշտ պէտք ունի, խնդիր ըրած է Պոլիս գալու, և թղթատուութիւն ստացած է, այլոց համար եւս միեւնոյն խնդիրն ընելու համար ցանկ կը պատրաստէ այժմ։

Բ.—Դիտելու է որ այս իւրաքանչիւր խնդիր 5-6 ստորագրութիւնք ունի. այսինքն՝ մէն մի խնդրոյ տէր անձ առնուազն 5-6 տեղ գործեր ցոյց տուած է, օրինակի համար գոյք, առեղծիք, են. են։

27 Մարտ, Կ. Պոլիս

ԲՈՒՆԻ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Հայ. եկեղեցւոյ լուսաւորչեան հաւատքին պէտք է միանգամ ընդ միշտ առջեւն առնուի բանի ամուսնութեան, ընկերական այն ահաւոր չարիքին, որ թէ՛ սան և թէ ի գաւառս ընտանեկան յարկերը քայքայած է և տակաւին քայքայելու վրայ է։ Մեր մէջ չատ գրիչներ սկսած են զբաղիլ ամուսնութեան բնախօսութեամբ և փիլիսոփայութեամբ։ ո՞րչափ լաւ կ'ըլլար որ նոքա ամուսնութեան ամենապարզ և ամենանուիրական սկզբունքներն և զգացումները ներշնչէին մեր ժողովրդեան այն դասակարգին, որ ժամանակի կը կարօտի ամուսնական փիլիսոփայութիւնը լիովին ըմբռնելու համար։ Փիլիսոփայութիւնը զայն ուսանող աշակերտին մտաց ըմբռնելի է, իսկ մեր ակնարկած ժողովրդական դասակարգը բնաւ։ և զգացում կը հետեւի ի մասին ամուսնութեան։ այնքան լաւ բարոյականով մ'օժտուելու է սոյն դասակարգն՝ որ գ'նէ բնաւ։ և զգացման դէմ չմեղանչէ։

Բիւզանդիոնի Երզնկայի թղթակիցը մանրամասն նկարագրած էր բանի պըտակ մը Մեզուցիկ գիւղին մէջ։ Նկարագիրն յուզիչ էր և սրտաճմլիկ։ ի դառնս բանի պտակն արդիւնք կամ հետեւանք է արմատացեալ եւ հինաւուրց պատճառի մը. այն է. օրթոդոքս ամբոխական փոլէնթէն մէջ բնաւ չգոյն չանէ, կամ չըներ. իր ձեռքն ո'ր եւ իցէ խոստովանողէն հեռ որ ոտքին ամբոխացնել չգիտէ, կամ անկայ պէտք չհամարիր եւ ձեռքդ չերկարէ նոյն իսկ ի ձեռնադրութեան։ Ա.Մ.ամուսնութեան վերաբերեալ բոլոր հին և նոր ընկերական և կրօնական օրէնքներն խպտա դատապարտած են սոյն պատճառը. վերջո'ւր և ընկէ' զայս, չարիքն ալ ինքնին կ'անհետի։ Թո'ղ մեր բարոյախօսները գբերեն և չարունակ գրեն թէ մեր գաւառացի հայրերն և մայրերն իրենց հաճոյից գերի ընելով իրենց աղջիկներն ամուսնական գաշինքին մէջ, յաւիտենական թշուառութեան դատապարտած կ'ըլլան զանոնք։ Թո'ղ բարձրաձայն հռչակեն թէ աղջկին ինքն պիտի ընտրէ իր կենաց, իր սրտին անբաժան ընկերը։

Մեզուցիկի բանի պահկին խնդիրը գաւառին կրօն. ժողովոյ առեանն ելեր է. բնականաբար կեդրոնական կրօն. ժողովոյ ալ կա'մ յայտագրուած է և կամ պիտի յայտագրուի։ Թըղթակիցը կը հարցնէր թէ ո՞րպիսի վճիռ պիտի արտասանէ կեդրոնական կրօն. ժողովն։ եթէ երզնկայի վիճակային կրօն. ժողովն ունենար իր նախագահն, որ է առաջնորդը կամ թեմակալը, կրնար, առանց կեդրոնին դիմելու, իր իրաւասութեան ներթևակայ գիւղի մը մէջ եղած բանի պահկին նըկատմամբ վճիռ ալձակել, յինքնէ եկեղեցական օրինաց. այլ ըստ որում այժմ երզնկա իր թեմակալին ներկայութենէն զուրկ է, բնականաբար կեդր. կրօն. ժողովոյ դիմելու հարկն ղգացած է։ Սպասելով որ կեդր. կրօն. ժողովն իր վճիռն արտասանէ, մեզ ատատաւոր յառաջ կը բերենք բանի պըտակին նկատմամբ մեր եկեղեցական իրաւարանութիւնէն քաղուած ինչ ինչ յօդուածներ։

Հայ. եկեղեցւոյ յաւերժական յիշատակաց ալժանի Սուրբն Սահակ Հայրապետ սպէս կը գրէ իր «ԿԱՆՈՆԻՆ» մէջ. «Պատուէր արարէք նոցա (ժողովրդականաց, հարց և մարց), զի արգոյսց կանայս մի՛ խօսեսցեն, և մի՛ կատարելոցն՝ ասանց պէրեթոս պետանէլոյ մխեանց հաճոյ։ Եւ դուք, քահանայք, աղոյսց ամենևին խակ պահ մի՛ օրհնէք մինչեւ ի կատարումն հաւակի։ Իսկ կատարելոցն՝ ոգոյց պչխանս էջեք պետալ հաճոյ խօսեանց, պահ մի՛ իշխէք դնել առանց քննութեան և գնոսին ինքեանս տարացնելոյ. զուցէ բանադատութեամբ ծնողացն ակամայ հաւանեալք իցեն, և զայնպիսի հարսանիքն մի՛ իշխէք յանգն առնուլ, զի մինչեւ ցայսօր յայդպիսի անկարգութենէ բազում վնասք գնացին յաշխարհի։ Հոգեւոր և մարմնաւոր.» (Յօդուած ԺԵ)։

«Ապա թէ լսեմ՝ թէ ոք ի քահանայից յանդգնի, և արատաբոյ մերոյ հրամանի այնպիսեացն պակ օրհնանցէ, պիտասցէ զի քահանայն պատուհաս կրէ ըստ օրինակի վնասակարացն, և ծնողքն ոչ անպատս լինին ի պատուհասէ.» (Յօդուած ԺԶ)։

Սոյն երիւս յօդուածներէն բացորոշ կ'երեւի թէ առանց երիտասարդին և աղջկան զիրար պեսած ըլլալու և առանց անոնց համահաճ հաւանութեան եղած կամ ձեւացեալ պակին անվաւեր և լուծանելի է. պակադիր քահանայն, ինչպէս նաեւ երիտասարդին և աղջկան ծնողքն ալ պատժապարտ։ Մեր եկեղեցւոյ ի Հոգւոյն Սրբոյ ներշնչեալ Ասանակն Ներսէս Շնորհալի, կը գրէ. «Մի՛ ոք ի քահանայից՝ ի բռնութենէ . . . առանց կամաց առնն և կնոջն (երիտասարդին և օրիորդին,) պակ դիցէ, որպէս լսեմք ի կողմանս Հայոց լինել . . . զի պակին այն անհնազանդ է և լուծանելի, և պակադիրքն ո'չ առանց պատժոց . . . : Վասն որոյ առանց խզճոյ է լուծումն այնպիսւոյ պակին։ Բանզի չէ քան հրամանին Աստուծոյ, այլ ի մարդկային բռնութենէ. » (Ընդհանրական, Երուսաղէմ տպագրեալ ի գործ դնող քահանայից ուսուցանենք թէ ամուսնութ[illegible] մէ մինանգամայն, որոյ խոստիանը պէտք է հաստատուած ըլլայ խզճի վրայ. ուսուցանենք թէ պակին Աստեղ պէտք է ներ ի ներ պո՞ւ է ի մահ պէ՞ր ես, մինչեւ ի մահ հնազանդ ես «տպեալ» խօսքերուն և Տարօնացւոյ վարդապետի առջեւ։ Հարցումներուն վրայ չի կայանար, երիտասարդին և օրիորդին արտասանած մեծ ԱՅՈՒՆերուն ներքեւ չատ անգամ մեծ ՈՉԵր ծածկուած են. այս առնուրանալի է։

Անպատրաստ հռչակենք և ուսուցանենք թէ ճշմարիտ պակը միայն պիտի ըլլայ և կոչուի պակին է, եւ թէ առանց այս երկու տղոցներուն կնքուած ո՛ է ամուսնական գաշինք ամէն ժամանակ անվաւեր և եղծանելի է։

ՏՄՃԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԴՐԵՆԱԿԱՆ ՊԻՏՈՑԻ ԳԱՒԱՌԱՅ

Թոյլ կտա՞ք արդեօք հարցնել մ'ընել Փոքր Ասիոյ հայ մանուկներու գիրք հաւաքող մարմնոյն, որուն՝ հաստատութիւնը վաստհաւաք մեծ քաղաքութեամբ գրքեր հայթայթեց։ Ա. Երբ անցեալ տարի այնչափ գրքեր հաւաքուեցան, ամենքը խոհ մանուկներու գործածութեան համար, իրենց տեղերը զրկուեցա՞ն։ Բ. Այդ հաւաքեալ գրքերէն առձեռն դեռ գրատուններու մէջ մնացածներ կա՞ն. և եթէ կան, ինչ նպատակի պիտի գործածուին։ Գ. Արդարութի՞ւն է որ այդ գրքերն հաւաքող մարմինը, կամ գրատունն ադնցմէ ծախէ այնպիսի գրքեր որոց մէջ ո՛չ պակաս եղ կայ և ոչ ալ դպրոցական գաւազրոց անյարմար են, ընդհակառակն՝ գեռ քանի մը տերունդներ — չչափազանցնելու համար — մեր զաւակներն այդ տեսակ գրքերու վրայ չատ սովրելիքներ ունին. և Դ. Այդ ծախուած գրքերուն սահկն ի՞նչ պիտի ընեն. գրատո՞ւն չո՞ն է, թէ ոչ, հաւաքող մարմնոյն պիտի տրուի արդիւնքն, անով ուրիշ յարմար գրքեր ծախու առնելու համար։ կը խնդրենք պրօցէ որ անկ է պատասխանել, թերթիմացութեան տեղի չտալու համար։

Ն. ԱՂԱԲԷԿԵԱՆ

26 Մարտ 1897
Կ. Պոլիս

ՊԱՏԱՆԵԿՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁՈՒԹԻՒՆՔ

Երբ ի Թէոդոսիա Ալիշեան վարժարանը մտայ, քիչ ժամանակ յետոյ Բ. Տեսչի և հոգեւոր հովուի պաշտօնով նոյն վարժարանն եկաւ Տ. Գրիգոր վրդպ. Ազաթիրեանց, այժմ եպիսկոպոս Ս. Մինդեան տօնը մօտեցաւ. մենք ուսանողներս խոնարհած կեցանք Ազաթիրեանց վարդապետի առջեւ՝ խոստովանութեան համար։ Ինչպէս որ սովորութիւն է, հարցում կը սպասէինք բայց ոչ, արդէն մենք պատանիներ ինչ պիտի ըսէինք. խօսք առաւ խոստովանահայր վարդապետն և սկսաւ խօսիլ մեզ՝ Սրբ. Տ. Բարգէն վարդապետի Բիւզանդիոնի 118 թիւին մէջ տեսնուած «Հակապատկերը» խոշագրով խմբագրականին նիւթը կազմող պատմական պատուհասին վրայ։ Ա'լ չեմ յիշեր ի՞նչպիսի համակիչ ուսդիւ կերպով խօսեցաւ, որ մենք նոյն վայրկենին իսկ ուխտեցինք իրեւ առձին ախոյեան զգուշանալ նոյն սխալէն։ Սէա այս խոստովանութիւնը վարժարանէն խպտա վանից մինչեւ տան։ Այն պատանիներ որ այդէն չար սխալէն բռնուած էին, ըստ հրահանգի մեր պատուական հոգեւոր հովիւին, ամէն օր՝ առտու իրիկուն՝ երկու անգամ անանց կռնակն ծալելով ու պաղ ջրով վերէն վար ջրաբուժութեան կ'ենթարկուէին։ Այն խոստովանութեան հետեւանօք ո'վ գիտէ նոյն վարժարանի աշակերտներու պարագանալէն, սեռուցնելէն դեռ քանիներ պիտի պատին ահարկու պատուհասէն։ Նոյն խոստովանութիւնը պատճառ եղած է որ այն օրէն ի վեր միշտ յիշած եմ Ն. Գերապատուութիւնն, և եկեղեցականներէն ոչ ոք սիրած եմ այնչափ՝ որչափ սիրած եմ Ազաթիրեանց եպիսկոպոսը։ կենսագիրներն ինչո՞ւ արգիօք համալսարանաւոր Սրբազան Ազաթիրեանցը չեն ծանօթացներ ժողովրդեան, որ Հայ. եկեղեցւոյ վարդապետներուն է՛ն ազնւասիրտ, լեզուագէտ, ուսեալ ու լուսաւորեալներէն է։ Թէեւ պատիւ չեմ ունեցած ճանչնալու Դպրեվանքի չրջանաւարտ, սակայն «Հակապատկերը» յօդուածին առթիւ կանգնած մէջս միշտ յարգանք պիտի ունենամ Սրբ. Բարգէն վարդապետին համար ալ։ Երանի՛ թէ մեր հոգեւորականներ Ազաթիրեանց եպիսկոպոսին և Բարգէն վարդապետին պէս յանախ խօսէին ու գրէին։

Էսթէրեան Կ. ԲԱՆԹԻԿ

ՏԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՉՈՂԵՐԸ.— Էմիրնէն կը գրեն մեզ մարտ 25 թուով.

Հաղիւ տասնամեայ ամանացեալ՝ մանկամարդ հայ կնկան մը ծննդաբերութեան առթիւ քաղաքիս միակ հայ ագէտ և ինքնահաւան դայեակը կը հրաւիրուի ի գործ, որ մանուկներու ծանօթ այրուբէնն անգամ իր կանգնին վրայ տառն ձեռներուն մէջ չէ կրցեր իր ուղեղը մացնել։ Թէ՛ դեռատի յղի կինն և թէ՛ իր անփորձ երիտասարդ ամուսինն այդէն իրենց հայրերն ու մայրերը կրտնդնելու զբաղութիւնն ունեցած են։ Ուրեմն թէ՛ ծննդական դէր և թէ դայեակի պաշտօն՝ միացած են նոյն այն տգէտ դայեակին։ Ծննդաբերութեան ցաւերը կը սկսին. երեք օր չարունակ դայեակը կը չարչարէ իր գոն և միւնոյն առեն՝ հակառակ ծննդաբեր կնկան խնդրանաց, պաղատանաց՝ կ'ընդդիմանայ, վասն զի իրեն պէս ճարտար մէկու մը համար ատոնք ոչինչ են։ Երրորդ օրը կ'որոշէ որ ժամ է պատասխանելու, թերթիմացութեան տեղի չտալու համար։

Ն. ԱՂԱԲԷԿԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ա.

—Վերջերս հրատարակվեցան Մոսկվայի հայ գաղթականաց կոմիտեի 1896 թվի տարեկան հաշիվները։ Ընդհանուր մուտքը եղել է 7262 ռ. 75 կ. Ծախքը 6842 ռ. 30 կ. Մնացորդ 420 ռ. 45 կ.։ Ծախքի մեջ մտնում են 1500 ռ. տրված Մոսկվայի հայ գաղթականաց կոմիտեին, 1000 ռ. Ղրիմի հայ գաղթականաց կոմիտեին, 1000 ռ. Ռոստովի հայ գաղթականաց կոմիտեին, 1000 ռ. Նոր-Նախիջևանի հայ գաղթականաց կոմիտեին, 1000 ռ. Ղարաբաղի հայ գաղթականաց կոմիտեին, 500 ռ. Ելիզավետպոլի հայ գաղթականաց կոմիտեին, 200 ռ. Ստավրոպոլի հայ գաղթականաց կոմիտեին։ Մնացածը ծախսվել է Մոսկվայի կոմիտեի գործերի համար։

—Ռուսական կառավարությունը հրամայել է Ղրիմի հայ գաղթականաց կոմիտեին ուղարկել Ղրիմի հայ գաղթականների ցուցակները։ Ցուցակները ուղարկվել են

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA A ST-PÉTERSBOURG

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի կայս. իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵՆԱՑ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱՅՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան դումար	67,000,000 »
1895 ի հաստոյք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Քարաֆէն վրայ (Հին Մափասոն փեղը)

Ընդհ. Դործակալ Թուրքիոյ համար ՓԻՈՏՕՐ ՐՒՏՐՒՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱՆԻՒՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ		ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ	
Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000	Դրամագլուխ	ֆր. 10,000,000
Պահեստ	» 7,650,000	Պահեստ	» 104,500,000
Թղթապանակի մէջ	» 69,246,000	Ապահովագրութիւնք	» 250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 16,000,000	Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 17,750,000
Հատուցուած վնաս	» 176,000,000	Հատուցուած վնաս	» 65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օամ. կայս. Պանքան։
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մանուսաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ՔԱՁՍԼՐԼԵԱՆ
կ. Պոլիս, Գալաթա, Գարաքէօյ ԵԷնի-խան Ա. յարկ։
կենաց ճիւղին Տնտես, ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ԲՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ

Հապէ, հաբէ՛ն-խէ, լո՛ւէլ կաբօ՛ւ-ըէ՛ն, ընէրգե՛լա-ըէ՛ն դէմ, Եւ.

Այս թանկագին դեղը աւրօրինակ յատկութիւն ունի անմիջապէս ոչխարկու հարբուխը, հազը, կոկորդի ցաւը, գժուարաշնչութիւնն, եւլն։ Իր ազդեցութիւնը կ'ընէ կարծրացած մաղասը կակուղցնելով եւ արագացնելը դիւրացնելով։ Կոկորդի անհաճոյ խոխոջուկներով կիշէր ցերեկ հազացող եւ հանգիստը կորսնցնող անձինք կը հանգստանան եւ մէկ չիշը բաւ է հիւանդութիւնը բուժելու։ Այս անուան գեղ հրաշքներ կը գործէ չնչարգելութեան, հինցած հազի, էնֆիլիէնցայի եւ ուրիշ պարագաներու մէջ։

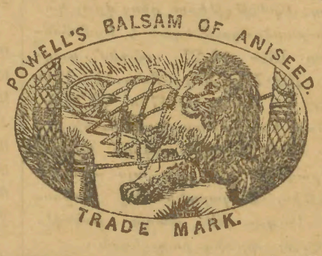

ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Սաարգրեալս, Թուրչուեօ Հապզը էֆ., բնակեալ Տօլմա-Պահչէ, թիւ 25, կը վկայեմ որ 40 տարիէ ի վեր չնչարգելութենէ տառապելով համբաւաւոր բժիշկներուն դիմեցի եւ չատ տակաւ վատնեցի, բայց օգուտ չտեսայ. հիւանդութիւնն օրէ օր սաստկացաւ։ Ինչ բնկերս չէի դիմեր, երբ բարեկամներ խորհուրդ տուին որ դիմեմ Կալաթա, Վոյվոտայի պահականոցին քով, թիւ 95-97, Պ. Էմ. Բարանայի անդ. վաճառատունը։ Հոն ծախուած «ՕՈՒԷԼԻ ԱՆԻՍՈՆԻ ՊԱԼՍԱՄ»ը գործածելի եւ 3 ամիսէն կատարելապէս բժշկուեցայ։ Եւ զայս հրատարակելը մարդասիրական պարտք կը համարիմ։ Կ. Պոլիս, 4 ապր. 92. Սորպր. ԷՍՍԱՏ ՀԱԳՈՔ

Ընդհ. Մերոնց Էմունետ Բարանայի անդ. վաճառատունը Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թ. 95-97։ Կը գտնուի նաև բոլոր դեղարաններն և դեղավաճառաց քով։

Ե. Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Բառարան ԵՒԵԳԼԵԶՈՒԵԱՆ

ԱՆԴՐԻԵԵՐԻՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻԶ
Բ. ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Սոյն Բառարանը որ 1070 էջերէ կը բաղկանայ կը պարունակէ Անգլիական լեզուի բոլոր ոճերն, առածանիներն, յատուկ անուններն, սովորական համառօտութիւնները։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով։

Գին 50 Ղրս.

կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշա, Քիւրճի խան, Առաջին Տպարան։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՒԺ—ԿՈՐՈՎ

ՅՈՍՓՈՏԻՆ ՏՐԴ. ԼԱԼՈՐԻ.— Վերջին 25 տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս ՅՈՍՓՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է ցարդ գտնուած, կատարելապէս բուժելու ուղղի հիւանդութիւնները, անդամալոյծութիւն, ջղաձգութիւն, գառամունք, ամէնատես կարողութեան մոգասոս կորուստ, եւ այժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն կը բուժէ ցմահացուցիչ թուլութիւն, ջղային եւ սթափ, չարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններ, արեան չրջանի խանգարումներ, հիւծութիւնն եւ ապառամէջ կը կասեցնէ այժերու կորուստն որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։ Ջղային ակարութեանե առոր հետեւանաց մէջ այս գեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ միայնակ է։ Մեկամսեայ կուրանիքան սխասիքը կ'ամենահանդ հրաշալի արագութեամբ մը։ ՏՐԴ. ԼԱԼՈՐԻ ՅՈՍՓՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային զօրացութիւն կը տանէ, արեան մէջ մեծ անելով երկարական տարրը, փոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական զօրացութիւնն է։ Կորովը կը կենդանացնէ մարդկային գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով առողջութիւն, այնպէս որ կարելի է պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժակաւէտ է, կը զտէ եւ կը ճախճախէ արիւնն եւ նոր այժ մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութեան եւ մկանանց։ Վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածման առաջին օրէն իսկ, մասաւոր կարողութեան չատկութեամբ եւ բարօրութեան զգացմամբ ոյր վարժութիւնն հիւանդը չատնոյ կը կազանդիչ։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած, ախորժակն հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղիք կանոնաւորապէս կը գործեն։ Դէմքը կը սկսի լենալ, չրթունքը կը գունաւորին, աչքը չողայ, մարմը պայծառ գոյն մը կ'առնու, մաղերն այժ կը սանանան։ Զգուչացէք նմանութիւններէն։ Տքդ. Լալորի ՅՈՍՓՈՏԻՆը պարտնակելով է ամէն չիչերուն մէջ որ քրիստոնեան կառավարութեան դրոշմը կը կրեն սա բառերով **Dr. Lalor's Phosphodyne London England** վրան փորագրուած։ Ս յս գեղին յայդնութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վաստակաւոր եւ վճռաակար կեղծեր։ Մեծ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով, Մ. ԷՄՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒՈՒԱՆ, Ազգ. Ընդհանուր միւրասոց, Վոյվոտա պահականոցին քով, Կալաթա-Շիշլիի թրամվէյներու կայարանը, թիւ 95 եւ 97։

ՐԷՑՆՕԼՏԻ ԿՈՒՒԹ ՍՐԷՍԻՖԻՔ

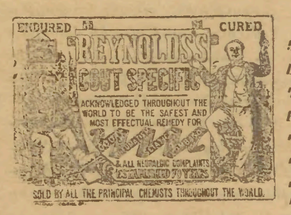

Կը բուժէ կաթուածը, յօդացաւերը, կողացաւն եւ բոլոր Ջղային ցաւերը։ Աչխարհի մէջ լաւագոյն գեղը ճանչցուած է կաթուածի, յօդացաւի, կողացաւի դէմ։ Մէկ անգամ առնել բաւ է քանի մը ժամու մէջ զգալի ամրողջ ապաչ բերելու։ Մեծ բժիշկներ կը յանձնարարեն զայն։ Լենտոնի նշանաւոր Տր. Տէվի կը գրէ. «Քանի մը տարի Ես Հայկական Մ. Ընդհանուր Ազգային Ժողովի Անդամ եղած եմ։ Ես Ազգային Ժողովի Անդամ եղած եմ։ Ես Ազգային Ժողովի Անդամ եղած եմ։ Ես